సమీకరణాలు

అంపశయ్య నవీన్

కథ

ఆ ఊరి మిడిల్ స్కూల్లో హెడ్‌మాస్టర్‌గా ఈశ్వరయ్య ఉదయం తొమ్మిదింటికల్లా స్కూలుకెళ్ళదానికి తయారై ఇంట్లోంచి బయటకొచ్చి స్కూటర్ స్టార్ట్ చేశాడు.

"అన్నా...అన్నా...కొంచెం ఆగన్నా..." అంటూ కొంచెం దూరం నుండి అతని తమ్ముడు సోమయ్య పరిగెత్తుకొని రావడం కనిపించింది.

ఇంజన్ ఆఫ్ చేసి "ఇప్పుడు వీడెందుకొస్తున్నాడో" అనుకుంటూ స్కూటర్ మీదనే కూర్చొని తమ్మునికోసం ఎదురు చూడసాగాడు.

"అన్నా...అన్నా... బడికి పోతున్నవానె... ఓ గడియసేపు నా కోసం ఆగరాదె..." అన్నను సమీపిస్తూ అన్నాడు సోమయ్య.

"నేను ప్రేయర్‌కు అందుకోవాలె... టైమ్ లేదు. యేదన్నుంటే సాయంత్రం చెప్పు... ఇప్పుడు నన్ను పోనీయ్..." ఈశ్వరయ్య.

"గడియసేపుండవే నీ కాళ్ళు మొక్కుతా" అన్నాడు సోమయ్య.

"యేందో జల్దీ చెప్పు..." అన్నాడు ఈశ్వరయ్య రిస్టువాచీలో టైమ్ చూస్తూ-

అన్నదమ్ములు ఏం మాట్లాడుకుంటారో విందామని ఈశ్వరయ్య భార్య సునంద తలుపుచాటున నిల్చొని వాళ్లిద్దర్నీ గమనించసాగింది- సాధారణంగా ఆ తమ్ముడు ఈ అన్న దగ్గరకు ఎప్పుడూ రాడు- పదేళ్ళక్రితమే వేరు పడ్డారు- ఎవరి సంసారాలు వారివి- పంచుకునేటప్పుడు భూముల దగ్గర గొడవ పడ్డారు- నౌకరీ ఉంది కాబట్టి ఈశ్వరయ్యకు భూముల్లో పాలే లేదన్నారు. పెద్ద మనుషులు నానా తంటాలు పడి పంపకాలు పూర్తి చేశారు. - అప్పట్నించి అన్నదమ్ముల మధ్య సంబంధాలు పూర్తిగా తెగిపోయాయి- అలాంటి పరిస్థితుల్లో తన మరిది ఈరోజు ఇంత హడావిడిగా వాళ్ళ అన్న దగ్గరకు రావడం సునందను చాలా ఆశ్చర్యపరిచింది.

"రెండేళ్ళ నుండి కరవేగద...." ఈ యేడాది పంటలు కొంచెం బాగానే పండినయి గదా... నా ఐదుపుట్ల వడ్లు ఇప్పుడు కళ్ళంల ఉన్నయి... వాటిని పేటకు తీసుకపోయి అమ్మి మెడకోణంగా మారిన కొన్ని అప్పులు తీరుద్దామనుకున్న... కని మనూరి షావుకారి రంగయ్యొచ్చి ఇప్పుడు కళ్ళంల కూర్చున్నడు- యూరియా బస్తాల కోసం వాని దగ్గర ఐదేళ్ళ కింద మూడు వేలు దెచ్చిన. గాపాత బాకీ గాక మల్లోసారి విత్తనాల కోసం రెండువేలు దెచ్చిన. గాబాకీ కింద కళ్లంలున్న వడ్లు కొలువు అంటున్నడు".

"అయితే నన్నేం చెయ్యమంటవు?" అన్నాడు ఈశ్వరయ్య.

"నేను వాని దగ్గర తీసుకున్నది మొత్తం ఐదువేల రూపాయలే. మూడేళ్ళ కింద తీసుకున్న... ఇప్పుడు వడ్డీతోటి పదివేలయినయి అంటున్నడు...ఆ పదివేల కింద వడ్లు కొల్చుకపోతనంటున్నడు... వాడు పాత బాకీ కింద వడ్లు కొల్చుకపోతే నాకేం మిగుల్తయి? ఆర్నెల్లు రెక్కలు ముక్కలు జేసుకొని పడ్డ కష్టమంతా దండుగైపోతది..."

"అప్పు తీసుకున్నప్పుడు కట్టొద్దా?" మూడేళ్ళ దాక యేం జేసినవు?"

"యేం జేస్తున్ననో నువ్వు చూస్తనే ఉన్నవు గదనే... ఎన్నడు అచ్చంగ పంటలు పండినయి? ఎప్పుడు జూసినా కరువేనాయె. బావుల్లసుత నీళ్ళే లేవాయే... తిండి మందం పండించుకునుడే గగనమైపాయే..."

"నీకు తిండి లేకుంటేంది? తాగుడుంటేచాలు... నాలుగు పైసలు చేతికొచ్చినయంటే తాగి తందనాలాడ్తివి. నా అంతటోడు లేడని కాలరెత్తుకొని ఊరంత తిరిగితివి..."

"గదంత యెన్నటెప్పుడో జేసినగని ఇప్పుడు గదంతేంలేదు...కాలమే నన్ను ముంచింది. నువ్విప్పుడు కళ్ళంకాడికొచ్చి గా షావుకారి రంగయ్య తోటి మా తమ్ముడు నీ బాకీ యాసంగి పంటల మీద తీర్పుతడని ఓ మాట చెప్పు... నువ్వు చెప్తే వాడు వింటడు... నీ తోడ బుట్టినందుకు నాకు గీ ఒక్క సాయం చెయ్యన్నా... నీ బాంచెనన్నా... నీ కాళ్ళు మొక్తనన్నా..."అంటూ సోమయ్య అన్న ఈశ్వరయ్య కాళ్ళు పట్టుకోబోయాడు-

"గీ ఫుజూల్ మాటలు నా దగ్గర మాట్లాడకు... నాకు స్కూలుకు టైమయింది- నేను పోతున్న" అంటూనే ఈశ్వరయ్య స్కూటర్ స్టార్ట్ చేశాడు- చేతులు జోడించి సోమయ్య స్కూటర్ కడ్డంగా నిల్చున్నాడు-

"నాకీ ఒక్క సాయం చెయ్యకపోతే నీ స్కూటర్ కిందపడి చస్త... నా శవం మీదినుంచి నీ స్కూటర్ పోనియ్యి" అన్నాడు.

"చస్తనని బెదిరిస్తున్నవా? ఎవని దగ్గర్నో అప్పు చేసి, బాగ తాగి, తిని తందనాలాడి ఆ అప్పుల తడిసి ముప్పందుం అయినంక నా దగ్గరకొస్తె నేనేం చెయ్యాలె"... అన్నాడు ఈశ్వరయ్య.

"గా రంగయ్య తోటి మా తమ్ముడు ఆరు నెల్లల్ల నీ బాకీ తీరుస్తడని నువ్వు చెప్పాలె..."

"ఆరునెల్లల్ల తీర్చకపోతె నువ్వు తీరుస్తవా అని వాడు నన్నడుగుతడు- యేం చెప్పమంటవు?"

"తీరుస్తనని చెప్పన్నా... యాసంగి పంటొచ్చినంక నేను వాని బాకీ తప్పక తీరుస్త- అవ్వతోడు. పాలకుర్తి సోమన్న మీద ప్రమాణం

చెయ్యమంటె చేస్త".

"నువ్వేం ప్రమాణాలు చెయ్యొద్దు... అడ్డంలే... నన్ను పోనీయ్..." అరచినట్టుగా అన్నాడు ఈశ్వరయ్య.

"సాయంత్రం నువ్వు బడినుంచొచ్చినంక మల్లొస్త...." అంటూ సోమయ్య పక్కకు తొలిగాడు-

ఈశ్వరయ్య స్కూటర్ మీద కూర్చొని ఆ ఊర్లో ఉన్న ప్రభుత్వ మాధ్యమిక పాఠశాలవైపుగా వెళ్ళిపోయాడు-

** ** **

సాయంత్రం ఈశ్వరయ్య బడినుండి ఇంటికి రాగానే ఆ ఊరి పెద్దమనుషుల్లో ఒకడైన గాదెగాని యాదగిరి ఈశ్వరయ్య ఇంటిముందు నిల్చొని హెడ్మాస్టర్ కోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు.

"ఈయనెందుకో వచ్చిండు? మా తమ్ముడే పంపించి ఉంటాడు- వీడు, వాడూ దోస్తులు గదా" అనుకుంటూ ఈశ్వరయ్య స్కూటర్ పార్క్ చేసి అతని వైపు చూశాడు.

"నమస్తే హెడ్మాస్టర్ సాబ్!" అన్నాడు యాదగిరి.

"నమస్తే యాదగిరి... ఎటో వస్తివి?" అన్నాడు ఈశ్వరయ్య.

"ఎటో ఎందుకొచ్చిన... మీ ఇంటికే వచ్చిన..."

"ఊరక రారు మహాత్ములు అంటరు గదా!"

"ఊరక రాలేదు... పనిమీదనే వచ్చిన... మీ తమ్ముడు మా అన్న దగ్గరికి పోయిరా అంటెనే వచ్చిన..."

"మా తమ్మునికి నాతోటేంపని... ఎప్పుడో పదేళ్ళ కింద వేరుపడ్డం.... అప్పట్నించి ఇప్పటివరకు వాడొక్కసారి కూడా మా యింటికి రాలేదు- ఈ

తెచ్చుకున్న వడ్ల బస్తాలను బియ్యం బస్తాలను ఇంట్లకు చేర్చుకోవడానికి నానా తిప్పలు పడ్తున్నరు.... ఇంటి ముందటి మీ తమ్ముని జాగాను మీరు మీ స్వంతం చేసుకున్నరంటే మీకీ ఇబ్బందులన్నీ తొలగిపోతయి... ఆలోచించుకోండ్రి... మీరిప్పుడు పైసలియ్యకపోతే ఇదే జాగాను ఇంకో దగ్గర కుదువబెట్టి అప్పు తెచ్చుకుంటడట... ఆ ఇంకోరెవరో మీకెరికేనా?"

ఊర్లె వాడు నాకో పగోడుగ మారి ఎట్లనన్న నన్ను బద్నామ్ చెయ్యాల్నని చూసిండు... స్కూలుకు బిల్డింగ్ కట్టిచ్చినప్పుడు పైసలు తిన్ననని... 'మిడ్డేమీల్స్ స్కీం' పెట్టినప్పుడు బియ్యం, ఉప్పు, పప్పు కాజేసిన్నని... ఇట్ల నిష్కారణంగా నా మీద బట్టకాల్చి మీదేసిండు... గటువంటోడు ఇయ్యాళ నా ఇంటికొచ్చుడేంది? నన్నేదో సాయం చెయ్యమని అడుగుడేంది? ఊర్లె పెద్దమనిషివి. పంచాయితి బోర్డు మెంబర్వి, నువ్వే చెప్పు"

"చెప్పేటందుకే వచ్చిన గద.... ఇంట్లకు రమ్మంటరా? బయటనే నిలబెట్టి మాట్లాడ్తరా?"

"పెద్ద మనిషివి వచ్చినవు గద... లోపల కూర్చుందాం రా"

ఇద్దరూ డ్రాయింగ్ రూంలోకెళ్ళారు- ఈశ్వరయ్య యాదగిరికి కుర్చీ చూపిస్తూ "కూర్చో" అన్నాడు- యాదగిరి కూర్చున్నాక ఈశ్వరయ్య అతనికి ఎదురుగా ఉన్న కుర్చీలో కూర్చున్నాడు- ఈశ్వరయ్యను చూస్తోంటే యాదగిరి కళ్ళల్లో సోమయ్య రూపం మెదిలింది. ఈశ్వరయ్య, సోమయ్యలు అన్నదమ్ములంటె కొత్తవాళ్ళు నమ్మలేరు- ఈశ్వరయ్య ఇస్త్రీ నలగని తళతళ మెరిసిపోయే పాంట్, బుషర్ట్ వేసుకొని చాలా దర్జాగా కనిపిస్తాడు- సోమయ్య వంటి మీదుండేవి ముతక బట్టలు... పైకి చెక్కి కట్టుకున్న ముతక ధోతి, అక్కడక్కడ చిరుగులు పడ్డ బనీను.... తైల సంస్కారం లేక రెల్లుగడ్డిలా మారిన తలవెంట్రుకలు...మాసిన గడ్డం- ఎండకూ, వానకూ ఆలవాలమైన అతని శరీరంలో ఎలాంటి సౌకుమార్యం లేదు- అతని శరీరం ఓ బండరాయిలా మారిపోయింది- ఈశ్వరయ్య చాలా సుకుమారంగా కనిపిస్తాడు- అతని ముఖం ఎప్పుడూ గొప్పకాంతితో వెలిగిపోతుంటుంది. మెడలో బంగారు గొలుసు- వేళ్ళకు ఉంగరాలు చూడగానే ఇతడు చాలా ధనవంతుడన్న అభిప్రాయం కల్గుతుంది. ఈశ్వరయ్య బి.ఎ.దాకా చదివి బిఎడ్ కూడా చేసి మొదలు టీచర్గా చేరి, తర్వాత హెడ్మాస్టరయ్యాడు- పదిహేనేళ్ళుగా అతడు వాళ్ళూరికి చాలా దగ్గర్లో ఉండే స్కూళ్ళల్లోనే పనిచేస్తూ ఒకవైపు ఉద్యోగాన్ని, మరోవైపు వ్యవసాయాన్ని చాలా సమర్థవంతంగా నిర్వహించుకుంటూ ఆ ఊర్లోని సంపన్నుల్లో ఒకడుగా మారిపోయాడు- ఈశ్వరయ్య ఆ ఏరియా రాజకీయాల్లో కూడా చురుగ్గా పాల్గొంటూ "కింగ్ మేకర్" అన్న పేరు కూడా తెచ్చుకున్నాడు. అదే సోమయ్య నల్గురన్నదమ్ములు పంచుకోగా తన పాలు కొచ్చిన కొద్దిపాటి భూమిని సాగు చేసుకుంటూ ఆర్థికంగా చితికిపోతూ ఓ బక్కచిక్కిన రైతుగా మారిపోయాడు.

"చెప్పు యాదగిరి... యేంసంగతి?" అన్నాడు ఈశ్వరయ్య. అతడెందుకొచ్చాడో తెలుసు. అయినా తెలియనట్టే ఉండడం క్షేమం అనుకున్నాడు.

"ఎంత చెడ్డా మీరిద్దరు తోడబుట్టినోళ్ళే కదా. తమ్ముడు ఆపదలో ఉన్నప్పుడు ఆదుకోవడం అన్నగా మీధర్మంకదా...!" మొదలెట్టాడు యాదగిరి.

"అన్న అనే గౌరవం వానికేనాడన్నా ఉండెనా? వేరుపడ్డప్పట్నించి వాడు యేనాడన్న "అన్నా!" అని నాదగ్గరికొచ్చిండా? నేనేదో వాని సొమ్ము తింటున్నట్టు నామీద ద్వేషం పెంచుకున్నడు. నేను చదువుకున్న... వాన్ని కూడ చదివిద్దాం అనుకున్న- కని వానికి చదువురాలేదు- బడి ఎగ్గొట్టి చెలక్కాడికి బొయి నాగలి దున్నెటోడు- వాని ధ్యాసంతా మా కులవృత్తి వ్యవసాయం మీదనే. నేను కష్టపడి చదుకున్న కాబట్టి నాకో సర్కార్నౌకరి దొరికింది- అటు వ్యవసాయాన్ని, ఇటు ఉద్యోగాన్ని చూసుకుంటూ నేను బాగుపడ్డ... నేను కొంచెం తెల్లగ పుల్లగ కనబడేసరికి మా తమ్మునికి కండ్లు మండినయి. నా మీద ద్వేషం పెంచుకున్నడు. నా మీద బురద జల్లే ప్రయత్నం జేసిండు- పొత్తుల పైసలు బెట్టే నిన్ను చదివించినమని, మేం చదివిస్తెనే నీకు పంతులు నౌకరి దొరికిందని, నెలకు ఐదారువేలు

సంపాదించు కుంటున్నవు కాబట్టి నీకు పొత్తుల ఆస్థిల పాలే లేదని పంచాయితి బెట్టిండు- మా పెద్దన్నలిద్దరు యేమనలేదు... ఎవని అదృష్టం వానిదేఅని వాళ్ళు ఊరుకున్నరు... తోడబుట్టినోనికి పాలులేదంటే లోకం ఒప్పుకుంటదా అన్నరు... కని వీడు... నాకు ఒక్క గుంట భూమి కూడా ఇయ్యొద్దని, నౌకరి ఉన్నోనికి భూమెందుకని పెద్ద లొల్లి జేసిండు- "అన్నల" తోటి చెప్పుతనని బెదిరించిండు- మా పెద్దన్నలిద్దరు పూర్వకాలపు మనుష్యులు కాబట్టి తోడబుట్టినోనికి పాలులేదనుడు ధర్మంకాదని గట్టిగ నిలబడ్డరు. నా పాలు నాకొచ్చింది. లేకపోతే యే కోర్టుకో బొయి నానా తిప్పలు పడేటోణ్ణి".

"గతం గతః అన్నరు... గడిచిపోయిందాన్ని గూర్చి ఇప్పుడెందుకు?... మీ పాలు మీకొచ్చింది గదా... మీరు బాగా పెట్టుబడి పెట్టి ఎందుకూ పనికిరావనుకున్న భూముల్ని బంగారం పండే భూములుగా మార్చుకున్నరు గదా.... మీరొక దిక్కు నౌకరి చేసుకుంటనే వ్యవసాయం కూడా అదునెంబడి చేసుకున్నరు- వ్యవసాయం మీద స్వంత పెట్టుబడి పెట్టగల్గిండ్రు. లాభం వచ్చే పంటలు పండించుకున్నరు. రెండు చేతులా సంపాదించిండ్రు... ఇంత మంచి బంగ్లా కట్టుకున్నరు. అదే మీ తమ్ముడి పరిస్థితి చూడుండ్రి... మూడు పైసల వడ్డీకి అప్పుదెచ్చి పెట్టుబడి పెట్టిండు. ఓసారి పండితే రెండుసార్లు ఎండేపాయే... లాభసాటి వ్యవసాయం ఎట్లజెయ్యాల్నో తెలిసినోడు కాదాయె. తెచ్చిన అప్పు తెచ్చినట్టె ఉండె- పాపం పెరిగినట్టు వడ్డీ పెరిగిపాయె...రెక్కలు ముక్కలు జేసుకున్నా వానికేం గిట్టుబాటుకాదాయె... వాని పెండ్లాం, పిల్లలకింత తిండి పెట్టే పరిస్థితే లేకపాయె... ఒకప్పుడు బాగ బతికిన వాని పెండ్లం గిప్పుడు కూలినాలికి పోబట్టె- మీ తోడబుట్టిన తమ్ముడు గిట్ల చెడిపోతాంటె మీరు చూసుకుంటెట్లుంటరు?...."

"దీనికెవ్వరు బాధ్యులు? ఇదంత వాడంతట వాడు చేసుకున్నదే గద! చేతుల కొన్ని పైసలు పడంగనే నా అంతటోడు లేడనుకొని తిని తాగి తందనాలాడి- రాజకీయాలల్లకు బాయె... ఓసారి మీ పార్టీనుంచి సర్పంచ్కు పోటీ చేసి ఓడిపాయె... బోల్డు పైసలు పాడుచేసె... దరిద్రపు రాజకీయాలు వద్దురా అంటె వినడాయె... రెండోసారి వార్డుమెంబర్గ పోటీచేసి కూడా ఓడిపాయె.... ఉన్నదంత నాశనం చేసుకునె... అదే మా

ఇద్దరన్నల్ని చూడు... యేగొప్పలకు పోకుంట తమ పనేదో తాము చేసుకుంట గుట్టుగ బతుకుతున్నరు.... వాళ్ళ భార్యలకు కూలినాలి చేసుకొని బతికే గతి పట్టలేదు".

"నిజమే హెడ్‌మాస్టర్‌గానూ! ఎవరి అదృష్టం వాళ్లది... అదృష్టవంతుణ్ణి చెడగొట్టేటోళ్ళు లేరు. దురదృష్టవంతుణ్ణి బాగుచేసేటోళ్ళు లేరు అంటరు గదా... యేదైనా రాసిపెట్టినట్టు జరుగుతది. గదంత పోనీయుండ్రిగని గిప్పుడు మీ తమ్మునికి మీతోటి పనిపడ్డది..."

"ఆ పనేందో నాకెరికె... పొద్దున నేను స్కూలుకు పోయేటప్పుడు చెప్పిండు- గా విషయంల నేను చెయ్యగల్గేదేమీ లేదు-"

"నేను చెప్పేది పూర్తిగా వినుండ్రి సార్! మీ తమ్మునికిప్పుడో పదివేల రూపాయల అప్పుకావాలె... ఊళ్ళె వానికెక్కడ పైసాకూడా పుట్టేట్టు లేదు."

"నా దగ్గర కూడ పైసా పుట్టదు"

"ఉండుండ్రి సార్... చెప్పేది వినుండ్రి... మీ బంగ్లాకు ఎదురుంగనే మీ తమ్మునికి ఓ ఇల్లు కట్టుకోవడానికి సరిపోయేటంత జాగుంది- ఆ జాగ నాకమ్మితే బావుండుననీ మీరే రెండు మూడేళ్ళ కింద నాతోటన్నరు... పెద్ద బంగ్లా కట్టుకున్నగని ఇంటి ముంగల ఖాళీజాగ లేకుంటయి పోయిందని బాధపడ్డరు... ఇంటి ముందట ఖాళీ జాగ లేకపోవడం వల్ల మీ ట్రాక్టర్ మీ ఇంటి ముందరకొచ్చి ఆగే పరిస్థితి లేదు- దగ్గర్నించి సామాన్లని ఇంట్లకు తెచ్చుకోలేకపోతున్నరు. దీనికి నేనో ఉపాయం ఆలోచించిన."

"యేమిటో ఆ ఉపాయం?"

"మీ తమ్ముని జాగా రాయించుకొని ఇప్పుడతనికి మీరో పదివేల రూపాయలివ్వండ్రి- ఓ యేడాదిలోపల మీరిచ్చిన పదివేల రూపాయలను వడ్డీతో సహా మీకు తిరిగి ఇవ్వకపోతే ఆ జాగా మీ స్వంతమైపోతుందని రాయించుకోండ్రి... యేడాదిలోగా ఎన్ని తపస్సులు చేసినా అతడు మీ బాకీ తీర్చలేడు- ఆ జాగా మీకే అయితది..." అన్నడు యాదగిరి-

"నేను వానికి పైసలిచ్చేది లేదు- వాడు నాకు జాగా ఇచ్చేది లేదు- గీ చిక్కులు నాకు పెట్టకు యాదగిరి... నన్నిట్ల బతకనీయ్..." అన్నాడు ఈశ్వరయ్య.

"అంత తొందర పడకుండ్రి, ఆలోచించుకోండ్రి... మీ ఇంటి ముంగట ఖాళీ జాగా లేక ఎన్ని ఇబ్బందులు పడ్తున్నరో ఈ ఊర్లె అందరికీ ఎరికే... రేపు నీ కొడుకు కారే కొనొచ్చు- కొడుకు కోడలు కార్లో వస్తే ఆ కారును ఇంటికి దూరంగా ఆపుకోవల్సి వస్తది. -ఇప్పుడు ట్రాక్టర్‌ను దూరంగా ఆపుకొని దాంట్లో తెచ్చుకున్న వడ్ల బస్తాలను బియ్యం బస్తాలను ఇంట్లకు చేర్చుకోవడానికి నానా తిప్పలు పడ్తున్నరు.... ఇంటి ముందటి మీ తమ్ముని జాగాను మీరు మీ స్వంతం చేసుకున్నరంటే మీకీ ఇబ్బందులన్నీ తొలగిపోతయి... ఆలోచించుకోండ్రి... మీరిప్పుడు పైసలియ్యకపోతే ఇదే జాగాను ఇంకో దగ్గర కుదువబెట్టి అప్పు తెచ్చుకుంటడట... ఆ ఇంకోరెవరో మీకెరికేనా?"

"ఎవరట?"

"ఈ ఊర్లో మీకు ఎక్స్‌పార్టీగా ఉండే దొడ్డరామయ్య. మీ తమ్ముడు చక్కగ గాయన దగ్గరికే పోతడట... దొడ్డరామయ్యకెప్పట్నించో మీ ఇంటి ముందటి జాగా కాజేసి పెద్ద బంగ్లా కట్టుకోవాల్నని ఉంది"

"గట్లనా?...వాడు ఇంటిముందట్నే కొంప కట్టుకున్నడంటే నా పక్కలో బల్లెమున్నట్టే..."

"అంత తొందర పడకుండ్రి, ఆలోచించుకోండ్రి... మీ ఇంటి ముంగట ఖాళీ జాగా లేక ఎన్ని ఇబ్బందులు పడ్తున్నరో ఈ ఊర్లె అందరికీ ఎరి కే... రేపు నీ కొడుకు కారే కొనొచ్చు- కొడుకు కోడలు కార్లో వస్తే ఆ కారును ఇంటికి దూరంగా ఆపుకోవల్సి వస్తది. -ఇప్పుడు ట్రాక్టర్‌ను దూరంగా ఆపుకొని దాంట్లో తెచ్చుకున్న వడ్ల బస్తాలను బియ్యం బస్తాలను ఇంట్లకు చేర్చుకోవడానికి నానా తిప్పలు పడ్తున్నరు.... ఇంటి ముందుటి మీ తమ్ముని జాగాను మీరు మీ స్వంతం చేసుకున్నరంటే మీకీ ఇబ్బందులన్నీ తొలగిపోతయి... ఆలోచించుకోండ్రి... మీరిప్పుడు పైసలియ్యకపోతే ఇదే జాగాను ఇంకో దగ్గర కుదువబెట్టి అప్పు తెచ్చుకుంటడట... ఆ ఇంకోరెవరో మీకెరికేనా?"

"గందుకే చెబుతున్నగద... గింత మంచి అవకాశం మీకు మళ్ల రాదు"

"నేను కొంచెం ఆలోచించుకొని చెబుత..."

"మీ తమ్మునికి పైసలకు చాలా అర్జెంటున్నది..." అన్నాడు యాదగిరి కుర్చీలోంచి లేచి నిలబడ్తూ.

"ఓ గంటాగిరా..." అన్నాడు ఈశ్వరయ్య.

"సరె"... అంటూ యాదగిరి బయటకెళ్ళిపోయాడు.

తలుపు చాటున నిల్చొని వాళ్ళ సంభాషణను జాగ్రత్తగా వింటున్న సునంద భర్త దగ్గరకొచ్చింది-

"యాదగిరి యేం చెబుతున్నడు"

"మా తమ్మునికి పదివేల రూపాయల అప్పు గావాల్నట"

"ఆయనకు పదివేలిస్తే మల్లొస్తయా?"

"మనింటి ముందట వానికి ఇంటి జాగుంది గద... దాన్ని మనకమ్మమని ఎంతమంది తోటో చెప్పిచ్చిన. నేనే అక్కడ ఇల్లు కట్టుకుంటనని వాడు దాన్ని అమ్మకుంట అట్లనే ఉంచుకున్నడు- ఇప్పుడు వాని దోస్తె యాదగిరిని పంపిండు- వాని ఇంటి జాగను కుదవ బెట్టుకొని వానికి పదివేల అప్పియ్యాల్నట. యేడాదిలోపల వాడా అప్పు వడ్డీతో సహా తీర్చకపోతే ఆ ఇంటి జాగా మనకే అవుతుందట..."

"ఇప్పుడట్లనే అంటడుగని తర్వాతెన్ని చిక్కులు పెడ్తడో"

"నేనూ అదే ఆలోచిస్తున్న... ఇప్పుడు మనం వానికి ఈ పదివేలు అప్పియ్యకపోతే మనూరి మాజీ సర్పంచ్ దొడ్డరామయ్య లేడూ... వాని దగ్గరికి పోతడట..."

"దొడ్డ రామయ్య దగ్గరికా... గాయన మన పగోడు"

"వానికి నా మీద పీకలదాకా పగుంది- నేను జెయ్యబట్టే వాడు రెండోసారి సర్పంచ్‌గ గెలవలేకపోయిండు గద- వానికి ఎప్పట్నించో మనింటి ముందున్న మా తమ్ముని ఇంటి జాగా మీద కన్నుంది- మనమిప్పుడు మా తమ్మునికి పైసలియ్యకపోతే వాడు దొడ్డరామయ్య దగ్గరికే పోతడట- ఇంటి జాగాను కుదవబెట్టుకొని పైసలియ్యమని అడుగుతడట... వీడెట్లాగూ యేడాదిలోపల ఆ అప్పు తీర్చలేడు... ఆ జాగా వానికే అయితది... మనింటి ముందట్నే మన మాజీ సర్పంచ్ మనకంటె పెద్ద బంగ్లా కడ్తడు... మన పక్కల బల్లెంగ తయారయితడు..."

"వాడిక్కడికొస్తె రోజూ వానితోటి పంచాయితే ఉంటది... వాడు మనతోటి గిచ్చి కయ్యంబెట్టుకుంటడు...మన దగ్గరికొచ్చే జనం... వాని దగ్గరికొచ్చే జనం కొట్లాటకు దిగుతరు... వాన్నిక్కడికి రానియ్యొద్దు"

"వాన్నిక్కడికి రానీయొద్దనుకుంటే మా తమ్మునికి నేనిప్పుడు పదివేల రూపాయల అప్పియ్యాలే..."

"ఆ ఇంటి జాగా రాయించుకునే ఇస్తరు గదా...."

"అవును...రాయించుకునే ఇస్త...కని రేపు వాడెన్ని చిక్కులు పెడ్తడో... వాడు మొదలే చిక్కుల మారోడు... మాట మీద నిలిచెటోడు గాడు..."

"మాట మీద నిలవకపోతె ఊర్లె పెద్ద మనుషులు లేరా?"

"పెద్ద మనుషులు మాగున్నరు... యాదగిరి పెద్దమనిషే గద... రేపు యే సమస్యొచ్చినా నా భారమే అంటున్నడు..."

"యాదగిరి మాత్రం మాట మీద నిలుస్తడంటరా?"

"పోనీయ్‌గని ఈ విషయంల నీ అభిప్రాయమేమిటో స్పష్టంగ చెప్పు"

"మీ ఇష్టం... నేనేం జెప్పినా రేపు నన్నే అంటరు... ఎటుబోయి ఇటొస్తదో... మీ తమ్ముడో తాగుబోతోడు... వదురుబోతోడో... వట్టి పుణ్యానికే మనతోటి ఎన్నోసార్లు పంచాయితి పెట్టుకున్నడు. ఆయన పెండ్లం పరమ గయ్యాళి... దాని నోటికి హద్దూ పద్దూ ఉండదు... వాళ్ళ జోలికి పోకుంటుంటెనే మంచిదేమొ!"

"అయితే ఆ ఇంటి జాగాను వదిలేసుకుందాం అంటవు- దొడ్డిరామయ్య కిచ్చేద్దాం అంటవు. అంతేనా?"

"మీ ఇష్టమండి... తుది నిర్ణయం మీదే... ఇలాంటి వ్యవహారాలను గూర్చి నాకేం తెలుసు?... మీ తమ్ముని ఇంటి జాగా మన స్వంతమైతే ఎంత బావుండును అని నేనెన్నోసార్లు కలలుగన్నా."

"ఆ కలను నిజం చేసుకునే అవకాశం వచ్చింది గదా."

"ఏమోనండి, చూడబోతే ముందు నుయ్యి... వెనక గొయ్యి అన్నట్టుగా ఉంది... మీరే యేం చెయ్యాలో నిర్ణయించండి"

"మొత్తానికి ఎటూ చెప్పకుండా జాగ్రత్త పడ్తున్నవు. ఆడబుద్ధి పోనిచ్చుకున్నవు గాదు"...

** ** **

ఆ మర్నాడే ఈశ్వరయ్య వాళ్ళ తమ్ముడు సోమయ్యకు పదివేల రూపాయలు అప్పుగా ఇచ్చాడు- యాదగిరితోబాటు మరో ఇద్దరు ఆ ఊరి పెద్దమనుషులొచ్చారు- ఆ ఇద్దర్లో ఒకాయన ఆ ఊరి సర్పంచ్ వెంకటయ్య. యాదగిరి స్వయంగా అప్పు పత్రం రాశాడు. సంవత్సరంలోగా ఈ పదివేల రూపాయల్ని వడ్డీతో సహా ఈశ్వరయ్యకు చెల్లించకపోతే ఈశ్వరయ్య ఇంటి ముందున్న సోమయ్యకు చెందిన 4 గుంటల ఇంటి జాగా ఈశ్వరయ్య వశమౌతుందని రుణపత్రం రాశాడు- దానిమీద సోమయ్య సంతకం చేశాడు- సాక్షులుగా ఆ ఊరి ప్రస్తుత సర్పంచ్ గోనె వెంకటయ్యతోబాటు పంచాయితి బోర్డు వార్డ్ మెంబర్ యాకయ్య సంతకము చేశారు- ఆ ఊరి ప్రస్తుత సర్పంచ్ ఈశ్వరయ్యకు నమ్మినబంటు- అతడు సర్పంచ్‌గా ఎన్నిక కావడానికి ఈశ్వరయ్య ఆర్థికంగా, హార్దికంగా చాలా సహాయం చేశాడు- డబ్బు ఇచ్చేముందు ఈశ్వరయ్య రేపు వాడేమన్నా చిక్కులు పెడ్తే ఎట్లా అని వెంకటయ్య నడిగాడు-

"వానిబొంద- మనముందు వాడెంత? చిక్కులె పెడ్తే మెడలుపంచి ఆ జాగా మనం ఆక్రమించుకుంటం... ఎక్కువ తక్కువ మాట్లాడితే కాళ్ళు చేతులు విరగొట్టి మంచంల పడేద్దాం... మల్ల మంచం మీంచి లేవకుంట చేద్దాం" అన్నాడు వెంకటయ్య- ఊరి సర్పంచ్ తనవైపు ఉన్నాక ఎవ్వరూ తనకు అడ్డురారన్న నమ్మకం కల్గాకే ఈశ్వ రయ్య తమ్మునికి పదివేల రూపాయల అప్పిచ్చాడు- యాదగిరి కూడా "అంతా నా భారం" అని ఈశ్వరయ్యకు మాటిచ్చాడు.

కన్నుమూసి తెరిచేలోగా ఓ సంవత్సరం గడిచిపోయింది. సోమయ్య ఆర్థిక పరిస్థితి ఇంకా దిగజారిపోయింది-వ్యవసాయం మీద పెట్టిన పెట్టుబడంతా వృధా అయిపోయింది- వర్షాలు కురవకపోవడంతో ఆ సంవత్సరం సోమయ్య పొలంలో కనీసం అతని కుటుంబానికి సరిపోయేటన్ని తిండిగింజలు కూడా పండలేదు- ఇంటి జాగాను తనపేర రిజిష్టర్ చెయ్యమని ఈశ్వరయ్య యాదగిరి ద్వారా తమ్మునికి కబురు చేశాడు- సోమయ్య ఇంకో ఆర్నెల్ల గడువివ్వమని కాళ్ళా వేళ్ళా పడ్డాడు. ఈశ్వరయ్య సరేనన్నాడు- ఆ ఆర్నెల్లు కూడా గడిచిపోయాయి. మరో ఆరునెలల గడువు కోరాడు-అలా సోమయ్య ఒక ఆరునెలల నుండి మరో ఆరునెలలకు ఆరుసార్లు గడువు కోరాడు. అలా మూడు సంవత్సరాలు గడిచిపోయాయి.

ఈ మూడు సంవత్సరాల్లో ఆ ఊర్లో చాలా మార్పులు జరిగాయి.

ఆ ఊరిని మండల కేంద్రంతో కలుపుతూ కొత్తగా రోడ్డు వేశారు. ఇదివరకు వట్టి మట్టిరోడ్డు మాత్రమే ఉండేది- దాన్నిప్పుడు పక్కా తారురోడ్డుగా మార్చారు- తారురోడ్డు యేర్పడటంతో ఆ ఊరికి ఆర్టీసీ బస్సొచ్చింది- ఆరోడ్డు గుండా రోజూ బోల్డు ఆటోలు, జీపులు తిరగటం ప్రారంభమైంది. ఆ రోడ్డు ఈశ్వరయ్య ఇంటిముందటినుండే, సోమయ్య ఇంటిజాగా పక్కనుండే వెళ్లడం, అక్కడే బస్సుస్టాపును కూడా యేర్పర్చడంతో సోమయ్య ఇంటి జాగాకు చాలా డిమాండ్ యేర్పడింది. యాదగిరితో సహా ఆ ఊర్లో ఉండే కొందరు పెద్ద మనషులు సోమయ్య చుట్టూ చేరారు-

ఆ ఊరిని మండల కేంద్రంతో కలుపుతూ కొత్తగా రోడ్డు వేశారు. ఇదివరకు వట్టి మట్టిరోడ్డు మాత్రమే ఉండేది- దాన్నిప్పుడు పక్కా తారు రోడ్డుగా మార్చారు- తారురోడ్డు యేర్పడటంతో ఆ ఊరికి ఆర్టీసీ బస్సొచ్చింది- ఆరోడ్డు గుండా రోజూ బోల్డు ఆటోలు, జీపులు తిరగటం ప్రారంభమైంది. ఆ రోడ్డు ఈశ్వరయ్య ఇంటిముందటినుండే, సోమయ్య ఇంటిజాగా పక్కనుండే వెళ్లడం, అక్కడే బస్సుస్టాపును కూడా యేర్పర్చడంతో సోమయ్య ఇంటి జాగాకు చాలా డిమాండ్ యేర్పడింది.

"పదివేలకు ఈ ఇంటిజాగాను మీ అన్నకు రిజిష్టర్ చెయ్యొద్దు... 50 వేలివ్వమని అడుగు. అట్టయితెనే నీ జాగా నీ అన్నకు రిజిష్టర్ చేస్తానను" అని చెప్పడం మొదలెట్టారు- యాభై వేలొస్తే తన అప్పుల్లో చాలా భాగం తీరిపోతాయని సోమయ్య సంబరపడ్డాడు. అందుకే అతనికా సలహా బావుందనిపించింది-

ఓ రోజు సోమయ్య యాదగిరితో "మా అన్న దగ్గరికి బోయి ఈ మాట చెప్పిరా- యేమంటడో చూద్దాం" అన్నాడు.

"యే మాట?" అన్నాడు యాదగిరి-

"ఆయనిచ్చిన అప్పుగాక ఇంకో యాభై వేలిస్తేనే నేను నా ఇంటి జాగాను ఆయన పేర రిజిష్టర్ చేస్తానని చెప్పు" అన్నాడు సోమయ్య.

"ఈ మాట వింటే మీ అన్న తోక తొక్కిన తాచుపాములా లేస్తడేమొ"

"లేస్తే లేచిండు... నువ్వైతే చెప్పిరా... ఆయన దగ్గర్నించి నువ్వు యాభైవేలు వసూలు చేసుకొస్తే దాంట్లోనుంచి నీకో ఐదువేలిస్త" అన్నాడు సోమయ్య.

"గట్లన్నవు బాగుంది...ఆరు నూరైనా, నూరు ఆరైనా నేను మీ అన్న దగ్గర్నుంచి యాభైవేలు వసూలు జేసుకొస్త" అంటూ ప్రతిజ్ఞచేసి యాదగిరి లేచాడు.

యాదగిరొచ్చి ఈశ్వరయ్యకీ మాట చెప్పాడు "రోడ్డొచ్చింది కాబట్టి డిమాండ్ పెరిగింది- మీరిచ్చిన అప్పు పోగా యాభై వేలివ్వడం న్యాయమే" అన్నాడు.

"నాకు వాని జాగ యేమొద్దు. నాపైసలు నాకియ్యమను- వడ్డీతో కలుపుకొని 20 వేలయ్యింది"- అన్నాడు ఈశ్వరయ్య.

"20 వేలయ్యిందా? ఆశ్చర్యం నటించాడు యాదగిరి.

"మూడు పైసల మిత్తితోటి లెక్క జెయ్యి. ఎంతయితదో చూడు" అన్నాడు ఈశ్వరయ్య.

"గీ రోజుల్ల మూడు పైసల మిత్తి ఎవరిస్తున్నరు హెడ్ మాస్టర్‌గారూ!" అన్నాడు యాదగిరి.

"అప్పుడు కాగితం నువ్వే రాసినవు గద... యేమని రాసినవో ఓసారి చదువు"

"నేనే రాసిన-కని అప్పటికి ఇప్పటికి పరిస్థితి చానా మారినయి గదా!"

"నువ్వు గిట్ల డబుల్ గేమ్ ప్లే జేస్తవని నేనూహించలేదు... నువ్వు ఊర్లె పెద్దమనిషివి గద... న్యాయానికి నిలబడ్తవనుకున్న"

"న్యాయానికే నిలబడ్త" అంటూ యాదగిరి వెళ్ళిపోయాడు-

ఈశ్వరయ్య ఆ ఊరి సర్పంచ్ వెంకటయ్యను సంప్రదించాడు.

"మంచి మాటలతోటి లాభంలేదు హెడ్‌మాస్టర్‌గారూ! రేపే మీరా జాగాను ఆక్రమించు కోండ్రి... చుట్టు కాంపౌండ్ వాల్ కట్టించుకోండ్రి- ఎవడడ్డమొస్తడో చూద్దాం" అన్నాడు వెంకటయ్య-

ఆ మర్నాడే ఓ 20 మంది కూలీలను బెట్టి ఈశ్వరయ్య తన ఇంటి ముందున్న నాలుగ్గుంటల సోమయ్య ఇంటి జాగా చుట్టు కాంపౌండ్ వాల్ నిర్మించడం మొదలెట్టాడు-అక్కడికి దగ్గర్లోనే ఉన్న సోమయ్యకు ఈ వార్త తెలియగానే భార్యాపిల్లల్ని వెంటబెట్టుకొని నెత్తినోరూ బాదుకుంటూ వచ్చాడు.

"నేను పేదోణ్ణి... మా అన్న అన్యాయంగ నా ఇంటిజాగా దౌర్జన్యం చేసి గుంజుకుంటున్నడు" అంటూ లబోదిబోమని గుండెలు బాదుకోవడం మొదలెట్టాడు.

సోమయ్య భార్య "ఇదేం అన్యాయంరా దేవుడో!... ఇదేం పోయే కాలంరా నాయనో"... అంటూ ఊరంతా దద్దరిల్లిపోయేలా శోకాలు పెట్టడం మొదలెట్టింది- సోమయ్య ముగ్గురు పిల్లలు కూడా పెద్దగా యేడ్వటం మొదలెట్టారు- వాళ్లు చేస్తున్న లొల్లి ఊరంతా వినిపించింది. ఊరు ఊరంతా అక్కడికి పరిగెత్తుకొని వచ్చారు.

(మిగతా వచ్చే వారం)